

PŁOCKIE MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ

INFORMACJA O STANIE TECHNICZNYM
I POTRZEBACH REMONTOWYCH
INFORMACJE O WYKONANYCH REMONTACH W 2025
ROKU I PLANACH REMONTOWYCH NA 2026 ROK

*materiał na Komisję Kultury, Sportu i Turystyki
Rady Miasta Płocka
w dn. 21.01.2026 r.*

Opracowanie:
Wydział Spraw Komunalnych
Urzędu Miasta Płocka
styczeń 2026 r.

PŁOCKIE MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ

Informacja o stanie technicznym i potrzebach remontowych.

Znajomość Ojczyzny i jej dziejów jest zarówno obowiązkiem jak i wartością, którą ciągle, na nowo, powinniśmy odkrywać. Odnajdywanie owej wartości jest chlubnym kontynuowaniem tradycji polskiej. Kształtuje ona świadomość narodową i obywatelską, szacunek dla dobra wspólnego jakim jest dziedzictwo wspólnoty narodowej i państwowej zbudowanej w minionych stuleciach, a co za tym idzie - wychowywała w poczuciu patriotyzmu. Tę tradycję mamy dziś chronić i przekazać dzieciom i młodzieży.

Miejsca Pamięci Narodowej – termin stosowany bardzo powszechnie w odniesieniu do pomników upamiętniających walkę i męczeństwo Narodu Polskiego oraz innych narodów na terenie RP, jak również miejsc spoczynku osób poległych w wyniku działań wojennych. Dotychczas nie został on w polskim ustawodawstwie zdefiniowany.

Obecnie kompetencje w zakresie sprawowania opieki nad grobami i cmentarzami wojennymi określa ustawa z dnia 28 marca 1933 roku *o grobach i cmentarzach wojennych* (Dz.U.2018.2337 t.j. z późn. zm.), której art. 5 i 5a wskazują, iż przeprowadzanie robót ziemnych, wznoszenie pomników i innych urządzeń na cmentarzach i grobach wojennych powierzone zostały decyzji właściwego terytorialnie wojewody. Do zakresu jego działań należy również zatwierdzanie planów cmentarzy wojennych, uregulowanie własności zajętych pod nie gruntów, prowadzenie spraw związanych z ich zarządem, ewidencją, remontem oraz utrzymaniem.

Ewidencja prowadzona jest w postaci Kart Ewidencyjnych Miejsca Pamięci Narodowej uzgadnianych przez Referat Kultury Wydziału Kultury i Wspierania Inicjatyw Społecznych tutejszego Urzędu z Wojewodą Mazowieckim. Te miejsca, które posiadają zatwierdzone Karty Ewidencyjne są objęte opieką przez Gminę – Miasto Płock. Są one utrzymywane przez Urząd Miasta Płocka (w zakresie bieżącej konserwacji, remontów, pielęgnacji zieleni oraz utrzymania porządku) na mocy porozumienia z Wojewodą Mazowieckim. Ich wykaz wraz z krótkim opisem przedstawiono w załączniku nr 1 do niniejszego opracowania.

Ponadto, od 1 stycznia 2019 roku zaczęła obowiązywać ustawa z dnia 22 listopada 2018 roku *o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski* (Dz.U.2018.2529 z późn. zm.), której celem jest zapewnienie opieki, nie objętych ochroną wynikającą z zapisów ustawy o grobach i cmentarzach wojennych, miejscom pochówku uczestników walk o wolność i niepodległość Polski. Realizatorem jej zapisów jest Instytut Pamięci Narodowej, do którego kompetencji należeć będzie także prowadzenie ewidencji ww. miejsc spoczynku. Zgodnie z Art. 2 ust. 1. grobami weteranów walk o wolność i niepodległość Polski są groby:

- 1) osób, które walczyły o odzyskanie niepodległości Polski lub w obronie niepodległości i granic suwerennej Rzeczypospolitej Polskiej, biorąc udział w wojnach działaniach zbrojnych i niepodległościowych oraz powstaniach narodowych w okresie od 1768 r. do 1963 r.;
 - 2) funkcjonariuszy cywilnych władz powstań narodowych, administracji podziemnego Państwa Polskiego w okresie wojny 1939-1945, członków władz i Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie w latach 1939-1990, a także podziemnych niepodległościowych organizacji cywilnych w latach 1945-1956.
- Obecnie ewidencja tychże grobów jest na wstępnym etapie tworzenia. Instytut

Pamięci Narodowej przyjmuje wnioski o wciągnięcie grobów do ewidencji.

Zgodnie z Art. 3 ust. 3 przywołanej ustawy wpis do ewidencji grobu znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej następuje na wniosek osoby fizycznej, fundacji, stowarzyszenia, kościoła lub związku wyznaniowego, innej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, lub z urzędu. Gmina – Miasto Płock jako osoba prawna znajduje się w katalogu stron, które mogą wnioskować o wpis grobów do tworzonej aktualnie ewidencji, a czynność ta znajduje się w kompetencjach Referatu Kultury Wydziału Kultury i Wspierania Inicjatyw Społecznych.

Jednocześnie ustawa obliguje Wojewodę do niezwłocznego poinformowania Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej w przypadku stwierdzenia, że któryś ze zgłoszonych do prowadzonej przez niego ewidencji nie spełnia przesłanek uznania go za grób wojenny, a jednocześnie uznaje, że spełnia kryteria uznania go za grób weterana walk o wolność i niepodległość Polski.

Po stworzeniu ewidencji Prezes Instytutu Pamięci Narodowej udostępni ją w Biuletynie Informacji Publicznej.

Na dofinansowanie zadań związanych z opieką nad grobami objętymi ustawą z dnia 22 listopada 2018 r. *o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski* będzie można pozyskać dotacje. Sfinansowaniu lub dofinansowaniu podlegać będą zadania związane z opieką nad tymi grobami, w szczególności pokrycie nakładów koniecznych na wykonywanie czynności związanych z budową, remontem, przeniesieniem lub utrzymaniem tych grobów. Maksymalna wysokość dofinansowania została określona na 80% nakładów koniecznych na wykonanie tych zadań.

Ponadto, osoby fizyczne sprawujące opiekę nad grobem weterana walk o wolność i niepodległość Polski mogą ubiegać się o przyznanie świadczenia pieniężnego na pokrycie całości lub części kosztów sprawowanej opieki, w szczególności na pokrycie nakładów koniecznych na wykonywanie czynności związanych z budową, remontem, przeniesieniem lub utrzymaniem grobu.

Ustawa określa maksymalny limit wydatków na ten cel na lata 2019 – 2028 na kwotę 5 275 000,00 zł rocznie.

W 2025 roku Gmina – Miasto Płock otrzymała dotację na mocy porozumienia z Wojewodą Mazowieckim w kwocie 60.000,00 złotych. Kwota ta została przeznaczona na:

- działania związane z konserwacją zieleni oraz utrzymaniem porządku na grobach i cmentarzach wojennych na terenie miasta Płocka objętych porozumieniem – 47.900,00 zł,
- remont kapitalny zbiorowej mogiły 13-tu Polaków straconych w dniu 18.09.1942 roku znajdującej się na terenie Cmentarza Katolickiego przy al. Kobylińskiego – 12.100,00 zł.

Zadanie pod nazwą „Wykonanie nowego pomnika na mogile 13 Straconych na Cmentarzu przy Al. Kobylińskiego w Płocku” zostało zrealizowane przez firmę KRASBUD Dariusz Kraśniewski za kwotę 28.720,50 zł.

W lipcu 2025 roku Gmina – Miasto Płock ponownie wnioskuje o dotację na rok 2026 na mocy porozumienia z Wojewodą Mazowieckim w kwocie 73.220,80 zł na konserwację zieleni oraz utrzymanie porządku na grobach i cmentarzach wojennych na terenie miasta Płocka.

Otrzymaliśmy dotację w kwocie 72.000,00 złotych, która w całości zostanie przeznaczona na działania związane z konserwacją zieleni oraz utrzymaniem porządku na grobach i cmentarzach wojennych na terenie miasta Płocka.

W 2025 roku Gmina – Miasto Płock pozyskała dotację w ramach Mazowieckiego

Instrumentu Wsparcia, Zachowania i Tworzenia Miejsc Pamięci Narodowej pn. „Mazowsze dla miejsc pamięci 2025” w kwocie 47.232,00 zł z przeznaczeniem na wykonanie zadania pn. „Remont Miejsca Pamięci Narodowej – pomnika ku czci pomordowanych nauczycieli zlokalizowanym w Płocku przy ul. Kościuszki, dz. 1010/7 obr. 0008”. Zadanie zostało zrealizowane w 2025 roku przez Zakład Usług Miejskich „Muniserwis” za kwotę 59.040,00 zł. Realizacja tego zadania w sposób spektakularny odmieniła i odświeżyła ten pomnik.

Ponadto w 2025 roku zlecono oczyszczenie i pomalowanie krzyży betonowych na Cmentarzu Garnizonowym oraz wykonano drobne prace remontowe na MPN.

Ze względów proceduralnych, formalnych i finansowych nie udało się doprowadzić do finalizacji remontu mogiły Józefa Kamińskiego, obrońcy Płocka w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 roku.

W realizację tego przedsięwzięcia włączyło się Stowarzyszenie Starówka Płocka, które w ramach akcji Ratujmy Płockie Powązki w dniach 1-2 listopada 2025 roku zorganizowało zbiórkę środków z przeznaczeniem na odnowienie nagrobka Józefa Kamińskiego – maturzysty płockiej Jagiellonki, ochotnika 201 Pułku Szwoleżerów, który zginął pod Korcem na Wołyniu 26 września 1920 roku w okresie wojny polsko-bolszewickiej. Na płockich cmentarzach pojawili się wolontariusze wśród nich m.in. harcerze i uczniowie płockich szkół, którzy zebrali ponad 61.000,00 zł na ten cel.

W 2026 roku planowane jest odnowienie krzyża drewnianego w miejscu stracenia Zygmunta Padlewskiego oraz ogrodzenia wokół pomnika ku czci 40 pracowników cukrowni zamordowanych w obozach hitlerowskich zlokalizowany na pl. Witosa.

Planowane jest również pozyskanie środków w ramach programu Samorządu Województwa Mazowieckiego „Mazowsze dla Miejsc Pamięci 2026” na wymianę nagrobka Tytusa Chmielewskiego – uczestnika powstania Styczniowego.

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka

Piotr Dyśkiewicz